

בית מדרן

ערש"ק
ז' אייר תש"פ
פרשת אחרי מות -
קדושים
מפטיירין: יהיה דבר (יחזקאל ב')

עלון מס' 249

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	19:04	19:56	20:48
תל אביב	19:02	19:54	20:45
חיפה	19:05	19:56	20:48
באר שבע	19:03	19:54	20:45

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מדרן" מוקדש ל:
ציפורה בת סעדה
לבריאות ונחת מהילדים

לכל המשגיח שכותב עלון "בית מדרן" יוקדש עבורו להעלות ולרומא שליטה או להגדיל לעילוי נשמה
חייגו: *5290

בקו 'הליכות בית מדרן'
הרבנים פה 24 שעות
לכל שאלה בעניני ספירת העומר

24 *5293 שלוחה 1

- תוכן העניינים:**
- עמ' 1-4 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - עמ' 5 פרשת אחרי מות-קדושים**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - עמ' 5 בעקבות רבותינו**
רבי חיים חזקיהו מדיני זיע"א
 - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - עמ' 6 אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
 - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברוילאי שליט"א

מרן הראשון לציון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב **דביר פרץ שליט"א**
עורך השיעור: הגאון רבי **יצחק לוי שליט"א**
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ספירת העומר

אם כל הימים מצוה אחת או כל יום מצוה בפני עצמה. דין המשלים ביום. דין המסופק אם ספק לילה ויום. חצי שיעור במצות עשה. אין להתיר למי ששכת, לברך ולהוציא אחרים. המנהג לספור גם ביום בלי ברכה. אם הכותב כמה ימים לעומר ימשיך בברכה. ברכות התורה על כתיבה והרהור. חיזוק עקב המצב

שופר ולולב - כשר כל היום, דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה. ומשמע שבוים אין לקצור את העומר כלל, והוא הדין שאין לספור ספירת העומר ביום. רבינו תם העדיף לדייק מסתם משנה במגילה ולא מסתם משנה במנחות. רוב הראשונים פסקו שאם לא ספר בלילה יספור ביום בלי ברכה, לצאת ידי חובת בה"ג וסיעתו שבדיעבד ספירת העומר מצותה גם ביום, אלא שלא יברך מחשש ברכה לבטלה. וכך מפורש בדברי הרא"ש (פ"י דפסחים סימן מא), וכן כתבו ספר העיטור (דקל"ז ע"ב), שבלי הלקט (סימן רלד), הראב"ה - רבינו אבי העזרי (הובא באור זרוע סימן שכת), מהר"ם מרוטנבורג (ד"פ סימן תרמה). ועל ידי שיספור ביום בלי ברכה, יועיל לו שבשאר ימים יוכל להמשיך לספור בברכה, וכמו שכתב התרומות הדשן (סימן לו), וכך פסק מרן בשלחן ערוך (סימן תפט סעיף ז).

מצוה אחת או מ"ט מצוות

א. בענין ספירת העומר נאמר בתורה (ויקרא כג, טו) "שבע שבתות תמימת תהינה", ומדייק בעל הלכות גדולות מתיבת "תמימות" שכל ימי ספירת העומר - מא' עד מ"ט לעומר - הם מצוה אחת ארוכה, ולכן אם שכח לספור ספירת העומר יום אחד, הפסיד את המצוה ולא ימשיך לספור בברכה, כמו שרשרת שאם חוליה אחת נקרעה היא כבר לא שרשרת, כך מחדש בה"ג. התוספות במסכת מנחות (סו. סד"ה זכר) הביאו דברי בה"ג, וכתבו עליו: ותימה גדולה הוא, ולא יתכן. לדעת התוספות כל יום הוא מצוה בפני עצמה, וזה הטעם שמברכים כל יום על ספירת העומר, ולכן אפילו שכח לספור יום אחד ימשיך לספור בברכה.

מסופק אם ספר

ג. מההרא"י בתרומת הדשן (שם) הוסיף, שאם נסתפק אם ספר יום אחד או לא, כגון שהיה באירוע והתפללו ערבית, ואינו זוכר אם נשאר לספירת העומר או לא, הדין הוא שמכאן ולהבא ימשיך לספור ספירת העומר בברכה. כי יש ספק ספיקא, שמא הלכה כהתוספות שכל יום הוא מצוה בפני עצמה, ואם תאמר כבה"ג שכל ספירת העומר מצוה אחת היא, אולי באמת ספר. מרן הבית יוסף (סימן תפט) הביא את דברי בה"ג, וכך פסק בשלחן ערוך (סעיף ה): אם הוא מסופק אם דילג יום אחד ולא ספר, יספור בשאר ימים בברכה.

ספק ספיקא בספירת העומר

ד. לכאורה קשה, והלא כלל בידינו שלחומר איסור ברכה לבטלה לא מועיל ספק ספיקא בברכות, כי קיימת לן כדעת הגאונים - רב האי גאון (בשערי תשובה סימן קטו) ורב נטרונאי גאון (בספר המכריע סי' פח) - וכן דעת הרמב"ם

ספירה ביום

ב. הזכרנו שבעל הלכות גדולות מחמיר שאם לא ספר יום אחד הפסיד את המצוה ולא ימשיך לספור בברכה, אבל מצד שני הוא מיקל בדין אחר, שהרי יש לספור את העומר בלילה, ומדין "תמימות" יש לספור בתחילת הלילה, אבל אם שכח לספור בלילה סובר בה"ג שישלים ויספור ביום, ודייק כן מסתם משנה במנחות (עא): שם כתוב על מצות קרבן העומר שמצותו לקצור בלילה ואם נקצר ביום כשר. והלא הכתוב תלה את ספירת העומר בקצירת העומר, ומשמע שהוא הדין לספירת העומר שבדיעבד אם לא ספר בלילה יספור ביום. מפשטות דברי בה"ג משמע שאם לא ספר בלילה יספור ביום בברכה, וכן כתבו רבי ישעיה מטראני (בספר המכריע סימן כט), רבי יצחק בן גיאת (בספר מאה שערים עמ' קט) והריטב"א (מגילה כא.). אולם רבינו תם חולק וסובר שספירה של יום אינה מועילה, וכך מדייק מסתם משנה במסכת מגילה (כ): כל הלילה כשר לקצירת העומר, זה הכלל דבר שמצותו ביום - כגון

אנשים הנמצאים בבידוד יכולים להתפלל תפילות במניין בשידור ישיר
לפרטים: להתקשר למוקד הליכות 'בית מדרן' *5293 שלוחה 16

לתשומת לב! עקב המצב, העלון יצא רק במייל ולא בדפוס

(בש"ת פאר הדור ס' קה) ומרן השלחן ערוך (ס' רטו סעיף ד) איסור ברכה לבטלה הוא מדאורייתא, ואף שיש חולקים, חוששים להם. ואם כן מדוע בספירת העומר מתירים לברך משום ספק ספיקא? התשובה היא, כיון שלדעת רבים מהפוסקים ספירת העומר בזמן הזה מדאורייתא, ומהם: הרמב"ם (פ"ז מהלכות תמידין ומוספין הכ"ד), רבינו אבי העזרי (ס' תקנו) ומביאו הטור (ס' תפט), האור זרוע (סימן שכט), ואולי גם החינוך, וכפי שהזכרנו בשיעורים הקודמים [ראה עלון השיעור השבועי מוצ"ש שמיני אות ד, ה]. לכן, אף על פי שבדרך כלל לא אומרים ספק ספיקא בברכות דרבנן, מכל מקום מצות ספירת העומר שיש צד שהיא מדאורייתא, אף שמרן השלחן ערוך (סימן תפט סעיף ב, ד, ו) פסק שספירת העומר בזמן הזה מדרבנן וכדעת רוב הראשונים, ומהם הרא"ש (סוף פסחים) הר"ן (פסחים כה ע"א) והרשב"א (בתשובה ח"א סימן קכו ו"ג סימן רפד), אבל חבל לאבד מצוה כזו יקרה ולא לסמוך על הספק ספיקא, וחזי לאצטרופי דעת הסוברים שספירת העומר בזמן הזה מהתורה.

דעת הפרי חדש

ה. אמרנו שהשוכח לספור בלילה וספר ביום, ימשיך לספור בשאר ימים בברכה. אמנם הפרי חדש (סימן תפט סעיף ז) היה לפני למעלה מ-300 שנה - חלק על זה, ואף על פי שהסכים למה שכתב התרומת הדשן שהמסופק אם ספר אתמול ממשיך לספור בברכה, משום שיש לו ספק ספיקא, מכל מקום כתב שמי שלא ספר בלילה וספר ביום, אין לו ספק ספיקא וימשיך לספור בלי ברכה. ודברי הפרי חדש צריכים ביאור, שהרי גם מי שלא ספר בלילה וספר ביום יש לו ספק ספיקא, שמא כדעת בה"ג שספירה ביום מועילה, ושמא כדעת התוספות שכל יום היא מצוה בפני עצמה.

ביאור דברי הפרי חדש

ו. כנראה הפרי חדש סובר, שכל ספק ספיקא הנעשה מוחמת מחלוקת הפוסקים הוא בכלל ספק ספיקא משום אחד, כי שני הצדדים לומר לו להמשיך לספור בברכה, נשענים על מחלוקת הפוסקים, וספק ספיקא משום אחד לא אומרים, כמו שכתבו המהריב"ל (ח"ג ס' מאונו"ד) והמהרימ"ט (סימן קו) שספק ספיקא במחלוקת הפוסקים לא נחשב כספק ספיקא, וכנראה הפרי חדש הלך בעקבותיהם. עוד יש לבאר שהפרי חדש הולך לשיטתו (בי"ד ס' קי בכללי הספק ספיקא) שכל מחלוקת הפוסקים אם ספק דאורייתא לחומרא מהתורה או מדרבנן זה כשיש ספק במציאות, וכן משמע מהרמב"ם (פ"ט מהלכות טומאת מת) שדיבר על ספיקות במציאות ועל זה אמר שספק דאורייתא לחומרא מדרבנן, אבל כשהספק הינו מחלוקת הפוסקים כולם מודים שספק דאורייתא לחומרא מהתורה לחומרא.

ראיית הפרי חדש

ז. הפרי חדש הוכיח שכשיש ספק בדיון ולא במציאות, כולם מודים שספק דאורייתא לחומרא מהתורה לחומרא. כידוע בקידושין האיש מקדש את האשה, החתן נותן לכלה טבעת ואומר לה הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל. הגמרא (קידושין ה:) דנה מה יהיה הדין אם "נתן הוא ואמרה היא" - הוא נתן את הטבעת ומיד קפצה ואמרה "הריני מקודשת לך", ספיקא הוא וחיישינן מדרבנן. הרי"ף (שם) העתיק לשון הגמרא. בא הר"ן (שם) ושאל, אם חוששים לקידושין מספק, גם מדאורייתא חוששים, ומה הכוונה "וחיישינן מדרבנן"? לכן מוחק את הגירסא הזו ואמר: האי לישנא לא ברירא לי, וכתב הר"ן שטוב עשה הרמב"ם (פ"ג מהל' אישות ה"ב)

1 קיימא לן דספק דאורייתא לחומרא מדרבנן לחומרא, וכמו שדרשה הגמרא (קידושין עג). רחמנא אמר ממוזר ודאי הוא דלא יבוא בקהל ה', אבל מהתורה ספק ממוזר מותר, רק מעלה עשו ביוחסין לאסרו מדרבנן.

2 לעזרנו, היום יש "קידמה", כמו שהבעל נותן לאשה טבעת, גם הכלה נותנת טבעת לחתן, לא יודע מה אומרת לו... זה דבר לא טוב, אנשים יכולים לחשוב שגם האשה מקדשת את האיש. לכן כל רב מסדר קידושין צריך שיהיה "החכם עיניו בראשו" (קהלת ב, ד), ומראש יאמר לחתן ולכלה: אני מקדיש מזמני ובא לסדר לכם קידושין, תתנו לי לנהל את סדר הקידושין לפי ההלכה כפי שאומר לכם. ואז הרב גם יבחר את העדים, הוא יכול להיות עד אחד ויצרף איתו עוד עד ירא שמים כשר לעדות, שלא יביאו לו איזה עד לא דתי עם קרחת בלי כיפה - "קדקד שער מתהלך באשמיז" (תהלים סח, כב). אם הכלה רוצה לתת לחתן טבעת מנתנה, תתן לו אחר כך, אחרי שהצליח לשבור את הכוס יקבל טבעת מנתנה... אין בזה איסור, אבל לא תתן לו תוך כדי קידושין.

הטבעת צריכה להיות שייכת לחתן, בדרך כלל הרב מסדר הקידושין שואל את החתן: הטבעת היא קנין כסף? שילמת עליה? ואם אומר: אבא שלי קנה לי, מסתמא האב כן התכוון לתת לו את הטבעת במתנה, אבל אולי לא התכוון, לכן לרווחא דמילתא יביה באותה שעה את הטבעת ואביו יקנה לו והוא יתכוון לקנות. וכן, אנתנו אומרים לחתן לומר "אתם עדי", למרות שזה לא מעכב, כי ברגע שקראו להם כבר יחדיו אותם להיות עדים, אבל לרווחא דמילתא יאמר כן ויוציא מכלל עדים את כל קרובי המשפחה ופסולי העדות שנמצאים שם.

שכתב בזה הלשון: נתן הוא ואמרה היא הרי זו מקודשת בספק. והשאלה בולטת, הלא הרמב"ם סובר שספק דאורייתא לחומרא מדרבנן לחומרא וכמו שכתב (פ"ט מהלכות טומאת מת הלכה ב): כל הספיקות וכו' אין להם אלא מדברי סופרים, ומדוע לא הוסיף כגירסת הר"ף בגמרא שהחשש לקידושין הוא מדרבנן? אלא שכאן הוא ספק בדיון, ובזה מודה הרמב"ם שספק דאורייתא לחומרא מהתורה לחומרא, ולכן כתב הר"ן - שהיה חד מן קמאי תלמידיו של הרשב"א - שטוב עשה הרמב"ם שלא העתיק "וחיישינן מדרבנן".

להלכה

ח. הראשון לציון רבי יוסף חז"ן בספרו חקרי לב (ח"א חיו"ד דף קלג ע"ב) כתב היפך סברת הפרי חדש, שכל המחלוקת אם ספק דאורייתא לחומרא מהתורה או מדרבנן, הוא דוקא בספק במציאות, אבל בספק בדיון לכל הדעות ספק דאורייתא לחומרא מדרבנן. ולפי זה ודאי שאפשר לעשות ספק ספיקא בפלוגתא דרבנותא. מרן החב"ב - היה לפני כ-350 שנה - כתב בספרו כנסת הגדולה (ח"ו סימן כה הגב"י אות פב) שמהריב"ל עצמו (בח"ג סימן כא ועוד) כתב שמועיל ספק ספיקא גם בפלוגתא דרבנותא, וזה לא נקרא ספק ספיקא משום אחד. גם מהר"ם אלאשקר (סימן כו) כתב שמועיל ספק ספיקא בפלוגתא דרבנותא, וכן כתב בספר שבות יעקב (ח"ב בתורת השלמים בדיני ס"ס המחודשים אות ו), וכן כתבו עוד הרבה אחרונים וכמו שהביא רבי עבדאללה סומך רבו של הבן איש חי בספרו זבחי צדק (סי' קי"ט ק"ז), וכן ההלכה, ולכן האחרונים העלו להלכה ולמעשה כדעת מרן השלחן ערוך ששם שכתב לספור את העומר לילה אחד וספר ביום בלי ברכה, מאכן ולהבא ימשיך לספור בברכה, כי אומרים ספק ספיקא במחלוקת הפוסקים, שמא כבה"ג שספירה ביום מועילה, ושמא כהתוספות שכל יום מצוה בפני עצמה.

שכת לילה ויום

ט. כידוע, להלכה מי ששכח לספור את העומר לילה ויום, ימשיך לספור בלא ברכה, כי יש לחוש לדעת בעל הלכות גדולות שכל הימים מצוה אחת הם, ולמרות שהלכה לא כבה"ג ודבריו דברי תימה, אבל חוששים לברכה לבטלה, ובכל זאת יספור, כי ברכות לא מעכבות את המצוות (רמב"ם פ"ז מהל' תמידין ומוספין הכ"ה). יש מהגאונים הסוברים שאם פספס ולא ספר ביום הראשון כלל, הפסיד את המצוה ולא ימשיך לברך, אבל אם החסיר באמצע הימים לילה ויום ימשיך לספור בברכה, ויש הלומדים כך בדעת הבה"ג, אבל התוספות (מנחות סו. סד"ה זכר) לא הבינו כך בדברי הבה"ג, והרבה ראשונים הביאו דברי בה"ג כפי שהובאו בתוספות, שאפילו חסר באמצע הימים יום אחד שוב לא יספור בברכה.

חצי שיעור במצות עשה

י. יש לנו כלל בכל איסורי לא תעשה שבתורה, חצי שיעור אסור מהתורה, כמון שדרשה הגמרא (יזמא עג): על הפסוק "כל חלב לא תאכלו" לרבות חצי שיעור, או משום שהאיסור חזי לאצטרופי, והתוספות שם (עד"ה כיון) מבארים מדוע הגמרא הביאה את שני הטעמים. והשאלה מה דין חצי שיעור במצות עשה, אדם יושב בליל הסדר ואין לו כזית מצה או מרור, אבל יש לו חצי כזית, האם יש מצוה לאכול חצי כזית? רבינו יוסף חיים בעל הבן איש חי בספרו רב פעלים (ח"ג האו"ח ס"י לב) רצה להוכיח מהלכות ספירת העומר, שיש מצות עשה גם בחצי שיעור, שהרי אם ספר כמה ימים ויום אחד שכתב, ימשיך לספור בלי ברכה, ואם אין מצוה למה ימשיך לספור? אלא בהכרח שיש מצוה גם בחצי שיעור. אולם כולם דחו דבריו, שהרי מה שממשיך לספור הוא כדי לחוש לרוב הראשונים ובראשם התוספות שכל יום מצוה בפני עצמה היא, ומעיקר הדין הלכה כרוב הראשונים, ורק לענין ברכה לבטלה חוששים לבה"ג [וכן כתב בשו"ת יביע אומר ח"י האו"ח סימן נה בהערות על ח"ג אות כה].

פיתרון יצירתי

יא. יש שהמציאו פיתרון למי שלא ספר את העומר לילה ויום, שיאמר לאדם

3 כלומר, אם היה מקרה שנתן הוא ואמרה היא, ולאחר מכן בא אחר וקידש את האשה, אם דינה כפנויה מקודשת לשני, ואם קידושי הראשון מועילים היא כבר אשת איש ולא יעיל קידושי האחר, וכיון שהדין הוא שהיא ספק מקודשת לכן במקרה כזה צריכה לקבל גט משניהם.

4 היה גאון עולם, כמה פעמים סיפרתי שמרן זצ"ל היה לומד בשו"ת חקרי לב בחול המועד, והיה אומר לנו: שמחת החג שלי ללמוד חקרי לב. אני מציע לאברכים שינסו שבת אחת ויתפסו תשובה אחת בחקרי לב וילמדו אותה, תענוג.

אחר המחויב בברכה: תשמע, אני מברך בשבילך, אני מכין להוציא אותך ידי חובת הברכה, תענה אמן ואל תענה ברוך הוא וברוך שמו, ואת הספירה תספור לבד. ויעשה כן מדין אף על פי שיצא מוציא. ובפרט רב קהילה ששכח לספור יום אחד, וכיבדו אותו לספור את העומר, יש בזה כבוד התורה וכבוד הציבור, אם יאמר: שכחתי, יהיו לו בושות, הציבור יאמרו: זה רב?!...לכן הרב לא צריך לסרב, ויבקש ממישהו שיכין לצאת ממנו ידי חובת הברכה, וכך יוכל לספור בברכה. כך מעידים שעשה הגאון רבי יוסף סאלוויצ'ק בעל בית הלוי - אביו של רבי חיים מבריסק, וכמו שכתב הגאון רבי צבי פסח פראנק בשו"ת הר צבי ח"ב (סי' עה) והסכים עמו.

מי שלא מחוייב לא מוציא אחרים

יב. אולם האמת שדברי הבית הלוי לא פשוטים כלל, ויש בזה מחלוקת קדומה של האחרונים מערכה לקראת מערכה. הפרי חדש (סי' תפט סעיף ה) כתב על נידון זה בדיקו, שהשליח ציבור לא יכול לספור בברכה ולהוציא אחר בברכתו, כי מזמן ששכח לספור לילה ויום, מפסיק לספור בברכה מחשש שזו ברכה לבטלה, ולכן הוא נקרא שאינו מחוייב בדבר. ומה שאמרו "אף על פי שיצא מוציא" בתנאי שהמוציא בר חיובא, כגון אם קידש לפניו ביתו ובאה שכנה אלמנה ורוצה שיקדש בשבילה, או אם הבדיל בביתו ובא לבקר חולה והחולה רומז לו שלא עשה הבדלה, כיון שהוא בר חיובא יכול לקדש או להבדיל. הפרי חדש מביא ראיה לדבריו מהירושלמי (פ"ב דמגילה ה"ג) לגבי בן עיר שקורא מגילה ב"ד אדר ורוצה לבוא לדרך בט"ו אדר ולהוציא ידי חובה את בני הכרך, אינו יכול, כי הוא לא נקרא בר חיובא. גם הרב בית דוד (חאו"ח סימן רסז) - היה לפני החיד"א - הסכים לדברי הפרי חדש. וגם הכנסת הגדולה (בתשובה חאו"ח סימן כט) אחר שהביא בשם רבנן קשיאי מסאלוניקי, ששליח ציבור ששכח לספור יום אחד, יכול לברך על הספירה ולכוין להוציא אחר ידי חובת הברכה. הכנה"ג עצמו חלק עליהם, וכתב שאין זו הוראה נכונה כלל.

דעת הרב חיד"א וסיעתו

יג. החיד"א (בברכי יוסף סימן קכד סק"ג) הביא בשם הראשון לציין השני מהר"ם בן חביב (הובא בשו"ת גינת ורדים חאו"ח כלל א סימן ג), לגבי תושב ארץ ישראל שנסע לחוץ לארץ ונתקע שם בלי אפשרות לחזור, הדין הוא שאם הגיע יום טוב שני של גלויות, הוא מתפלל בשקט תפלה של חול ומניח תפלין בצינעא. והנה הגיע יום טוב השני, והקהל בבית הכנסת מכירים אותו שהוא ירא שמים ויש לו קול יפה ונעים ומכבדים אותו לעלות שליח ציבור, הדין הוא שבתפלת הלחש יתפלל תפלה של חול, ויתפלל מהר שלא ירגישו שהתפלל של חול, גם אם יאריך קצת יחשבו שנהיה מקובל... ויכול לעשות חזרה של תפלת יום טוב, וכן לעלות לתפלת מוסף ולהוציא את הציבור ידי חובה. בא החיד"א עצמו וחולק על מהר"ם בן חביב, שהלא כלפי תושב הארץ יום "אסרו חג" הוא יום חול גמור, וכל דבר שלא שייך בו לא יכול להוציא אחרים ידי חובה. ומביא החיד"א ראיה מדין הפטור מתענית כגון שהוא חולה, שלא יכול לברך ברכת "עננו", איך יאמר "ביום צום התענית הזה", "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני" (תהלים קא, ז), וגם שזה הפסק בתפלה, ולכן לא יעלה שליח ציבור. מוכח שלמרות שהוא מוציא אחרים, כיון שהוא עצמו לא מתענה, אינו שייך כלל בברכת עננו וגם בשביל אחרים לא מברך. נמצא שהפרי חדש, הרב בית דוד, והחיד"א מסכימים לדבר אחד, שמי שאינו מחוייב בדבר אינו יכול להוציא ידי חובה, והוא הדין בנידון שלנו, מי שלא רשאי לברך על ספירת העומר, אינו יכול לברך בשביל אחר ולהוציא ידי חובה. וכן פסקו רבי יעקב ישראל אלגאזי בשלמי ציבור (דף רחצ אות כח), והגאון רבי חיים פלאג' (בספר מועד לכל חי סימן ה אות ז).

דעת החולקים

יד. אמנם יש חולקים, אין דבר "דלא נפיק מידי פלוגתא" - שלא יוצא מידי המחלוקת, כי מהר"ם בן חביב בתשובתו שבגינת ורדים הנ"ל, הביא את הירושלמי לגבי קריאת מגילה שכן עיר לא יכול להוציא בן כרך, וכתב שהבבלי שלנו חולק על הירושלמי, כמובא בתחילת מסכת מגילה (ב). שבני הכפרים מקדימים ליום הכניסה, קוראים בשני או חמישי מתאריך י"א באדר, וכתב רש"י (ד"ה אלא) כיון שבני הכפרים לא יודעים לקרוא, בן עיר בא לכפר וקורא להם. משמע מדברי רש"י שלפי הבבלי כל שהוא מחוייב בדרך כלל במצוה, מוציא אחרים ידי חובה, גם אם כעת אינו מחוייב במצוה, ורק כשאינו מחוייב כלל במצוה אינו מוציא אחרים. והביא עוד ראיה ממסכת ראש השנה (כט). כל הברכות כולם אף על פי שיצא מוציא, ופירש רש"י שאין בזה חשש לבטלה מפני שיש דין ערבות, כל ישראל ערבים זה לזה - שכולם יקיימו את המצוות. ומשמע שגם מי שאינו בר חיובא מוציא אחר ידי חובה מדין

ערבות. מהר"ם בן חביב לא יחיד, כדבריו כתבו רבי חיים אבולעפייא בספרו מקראי קודש (דף קפא ע"ב) ורבי מרדכי כרמי בספרו מאמר מרדכי⁵ (סימן תפט סק"ו).

אין מחלוקת בין הבבלי לירושלמי

טו. הגאון חקרי לב (חאו"ח סימן מה) תמה על דברי הסוברים שיש מחלוקת בזה בין הבבלי לירושלמי, שהרי בירושלמי (פ"ג דברכות ה"ג) מובא הדין שאף על פי שיצא מוציא, ועם כל זה מובאר בירושלמי לגבי קריאת מגילה שכן עיר לא יכול להוציא בן כרך, בהכרח שמה שאמרו אף על פי שיצא מוציא לא דיברו על מי שאינו מחוייב כלל, ובאמת מי שאינו מחוייב לא יכול להוציא ידי חובה. ובהערות⁶ על ספר הר צבי הביא הערה זו מהירושלמי, ונשאר בצ"ע. והוא הדין בספירת העומר, כיון שלא ספר לילה ויום חוששים שכבר אינו מחוייב במצות ספירת העומר, ולא יכול לברך על ספירת העומר ולהוציא אחר ידי חובה בברכתו.

פתרון דחוי

טז. מחבר אחד בזמננו שיהיה בריא, הביא בשם הגאון הרב אור לציין דבר לא מדוייק, כתב שהשוכח לספור לילה ויום יש לו פתרון לספור בברכה, על ידי שיאמר "אתמול היה כך וכך והיום כך וכך", כי יש בזה כעין ספק ספיקא, שמא כדעת התוספות שכל יום מצוה בפני עצמה, ושמה כסברת רבי יצחק בן גיאת (הובא בשבלי הלקט סימן רלד, ובביאור הלכה סימן תפט סעיף ח ד"ה סופר) שאדם ששכח לספור יום אחד, למשל ביום חמשה עשר לעומר, למחרת יברך ויספור: אתמול היה חמשה עשר יום לעומר והיום ששה עשר יום לעומר, ואפילו שכח כמה ימים יעשה כסדר הזה, ויאמר: שלשום היה ארבעה עשר וכו'. אבל אותו מחבר לא דייק, האור לציין (בח"א סימן לו, וח"ג פס"ז הערה ו) אמנם כתב לעשות כסדר של הר"צ גיאת, אבל לא כתב שיסמוך על זה לברך. ועוד, קשה מאוד לצרף סברא יחידאה שהיא דחוייה מההלכה לספק ספיקא, וכבר פשטה ההוראה שמי ששכח לספור את העומר יום אחד לא ממשיך לספור בברכה. בשביל הפלפול זה יפה, אבל הלכה למעשה אין לסמוך על פתרון זה. למסקנא, רב קהילה ששכח לספור את העומר יום אחד, אין לו לספור בברכה ולהוציא אחרים ידי חובתם, שכל מי שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתם, וגם אם החכם יאמר לציבור שכחתי לספור, יבינו שגם הוא בן אדם וכבודו במקומו מונח, ויש לו לחוש ללהקת האחרונים שהזכרנו וספק ברכות להקל.

חיוב מצוה

יז. יש מהאחרונים שכתבו עצה טובה, שגם מי שספר בלילה יספור במשך היום את העומר, כמוזכר בלי ברכה, ואפילו כמה פעמים, כך כתב בספר אילה שלוחה (עמוד צג) בשם רבי מנחם מנדל מרינוב, ובספרים של שלמה (סוף ב"ק אות מד) כתב שכן מנהג בני ארץ ישראל, לספור בלילה וביום. למה לספור ביום, אם מספיק לספור בלילה? כדי לחבב את המצוה. כיצא בזה בחג הסוכות יש מצוה מהתורה ליטול לולב פעם אחת ביום, "מדאגביה נפק ביה" - משהגביהו פעם אחת ביום יצא ידי חובתו, ורבנן תיקנו את סדר הניענוע, האם נאמר שמי שנטל את הלולב יותר מתקנת חכמים עבר על בל תוסיף? לכן אין לפקפק על מנהג הספרדים לספור את העומר בלי ברכה ביום אחר תפלת שחרית, וכמו שכתב בספר נהר מצרים (הלכות ספירת העומר סעיף כד).

מנהג הספרדים

יח. יש ספר תשובות והנהגות (ח"א סימן שיב, וח"ב סימן רמז) של הרב שטרנבוך, והוא כתב להעיר על המנהג של הספרדים שסופרים את העומר גם ביום, שאולי עוברים בזה על איסור בל תוסיף! אבל כשאתה מדבר על מנהג הספרדים, ראשית תברר מי מהספרדים נהג כך, בשוק התקוה? בשוק הכרמל? לא, נהגו כך חכמי הספרדים, וכך מנהג ירושלים, והביא מנהג זה הנהר מצרים, וההסבר לזה על פי דברי הים של שלמה, שלא יסיוח דעתם מהספירה. גם בהגדה של פסח של האדמו"ר מסאטמר כתב שטוב לספור את העומר כמה פעמים ביום. גם הגאון רבי יצחק וויס ראב"ד העדה החרדית בירושלים כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ו ס"ס מה) שיש ענין לא להסיוח

5 מאמר מרדכי הוא ספר נפלא, מי שרוצה ללמוד קושיות ותירוצים, ישובים לסתירות ופלפולים על השלחן ערוך, זה הספר.

6 בתבם הגאון רבי יוסף כהן חתן בנו של המחבר רבי צבי פסח פרנק, היה אב בין דין בירושלים וחבר בית הדין הגדול, גאון עצום. יש עם מרן זצ"ל בבית הדין במשך שנים רבות, ומרן היה משתעשע איתו בתורה. הוא אביו של יבלח"ט רבי דוד כהן ראש ישיבת חברון.

העלון להצלחתם של: אלון בן דורית - חזרה בתשובה, אסתר בת נתיה - הצלחה בכל, אביגיל בת מיכל - שמחה ובריאות, נאוה בת אורנה - הצלחה בכל, רינה רונית בת זקנין - זיווג הגון, ריקל בת טוביא יהודית - הצלחה בכל, רפאל ומיכאל בני בצלאל - רפואה שלמה, שולמית בת חיה - בריאות איתנה, תהילה בת רות - הצלחה בכל, יוסף חיים בן יצחק - פרנסה בשפע.

דעתו מהספירה. לכן אין לערער על המנהג שלנו, הוא מנהג טוב, והוא מועיל גם למי ששכח לספור בלילה שבשאר הימים ימשיך לספור עם ברכה.

הכתב והמכתב

יט. הכותב מכתב לחבירו בימים אלה וכתב בראש המכתב "ב"ה. כ"ח למטמוני"ם" [-מ"ט מונים], לא משנה אם כתב בעט או במחשב, ובאותו יום שכח לספור ספירת העומר, האם למחרת יוכל להמשיך לספור בברכה? דין זה תלוי במחלוקת האם כתיבה כדיבור דמי או כתיבה לאו כדיבור דמי, וכדין ברכות התורה שיש לדון האם צריך לברך על כתיבת דברי תורה או לא. אדם שהתעורר בבוקר והתחיל להרהר בדברי תורה, על מה יחשוב - על שטויות? מהרהר באיזה חידוש של הפרי חדש או של הרב סולובייצ'יק... או ששומע הקלטה של שיעור תורה מחכם, האם מותר לו, או שצריך לעצור את המחשבות ולקום, ליטול ידים ולברך ברכות התורה, ואחר כך ללמוד. כתב מרן השלחן ערוך (סימן מז סעיף ד) המהרהר בדברי תורה אינו צריך לברך. כי הרהור לאו כדיבור דמי. לעומת זאת הכותב דברי תורה, כגון שחלם בדברי תורה ולא רוצה לשכוח מה שלמד בחלום, צריך לברך תחילה ברכות התורה ואחר כך לכתוב, כפי שפסק מרן השלחן ערוך (שם סעיף ג). הגאון רבי אליהו ישראל - היה לפני כ-200 שנה - כתב תשובה על כך בשו"ת קול אליהו (סי' ל), והסיק מדברי מרן השלחן ערוך שכתביה חשובה כדיבור. גם המהרש"ד (חיו"ד סימן פ) כתב, ששבועה בכתב נחשבת שבועה, כי כתיבה כדיבור דמי. גם החתם סופר (בהגותו שבידיו האהל סיון תשס"ו סימן כו עמוד פה) כתב על הנידון שלנו ממש, שאם כתב היום כך וכך לעומר יצא ידי חובה. אולם רבי עקיבא איגר (בתשובה סי' כט) חולק וסובר שהכותב כמה היום לעומר לא יצא ידי חובה. וכן דעת הרב חיד"א (בברכי יוסף סימן תפ"ט ס"ק יד). לפי זה הכותב לחבירו היום כך וכך לעומר, ושכח לספור לילה היום, יש לו ספק ספיקא, שמא כהקול אליהו והמהרש"ד והחתם סופר שכתביה כדיבור, ושמא כהתוספות שכל יום מצוה בפני עצמה. לכן להלכה ולמעשה, מי שכתב היום כך וכך לעומר בדיעבד יצא ידי חובה, ויכול להמשיך לספור בברכה.

במהרה, ויחזרו לביתם לחיים טובים ולשלום, והקדוש ברוך הוא יתמיד בריאותם של הבריאים שלא יחלו. אנחנו מתפללים לקדוש ברוך הוא, וכמו שאמרת שהנכון לומר בכל יום בתפלה "אבינו מלכנו" מיד אחרי החזרה לפני הוידי, ולכוין טוב כשואמרים "אבינו מלכנו מנע מגיפה מנחלתך".

אמונה וביטחון

כא. אנחנו צריכים לדעת שהכל מהקדוש ברוך הוא, ולהאמין באמונה שלימה שאף בריה בעולם לא יכולה להזיק לנו או להטיב לנו בלי הקדוש ברוך הוא, בידו הכל, "השלך על ה' יהבך" (תהלים נה, כג), אדם צריך שיהיה לו ביטחון בקדוש ברוך הוא ולא יפחד. הזכרנו כבר מה שכתב הגאון רבינו יוסף חיים בספרו בן יהודע (בבא קמא ס:), בזמן המגיפה יש רשות למלאך המשחית להרוג למשל 5,000 איש, והנה רואים שהרג הרבה יותר - 15,000 איש, שואלים אותו מדוע הרגת יותר? אומר, כל מי שפחד היה לי היתר להרוג אותו! רואים שאחד הדברים החשובים בתקופה זו, לא לפחד. ואיך יקיים "אשרי אדם מפחד תמיד" (משלי כה, ד)? על ידי שישמע להוראות, להתרחק מאנשים 2 מטר, וכשעולה לתורה יתרחק מהקורא וילבש מסיכה.

ה' יאמר לצרותינו די

כב. כבר שמענו על טרגדיות שקרו בארץ ובעולם, דברים נוראים, תסמורה שערות אנוש, אדם צריך לשמור על ההוראות, אבל יבטח בקדוש ברוך הוא שהכל מאיתו יתברך, ויהי רצון שהמגיפה תגמר מהר, ויחזרו לבתי כנסיות. כמה כואב הלב לראות ישיבות סגורות, כל הישיבות שלנו - "חזון עובדיה", "אוהל יוסף" - הכל סגור ומסוגר, אין יוצא ואין בא, אבל מה נעשה, זה פיקוח נפש, ופיקוח נפש דוחה את כל התורה, חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה, ויהי רצון שבקרוב נוכל לחזור ללמוד ביתר שאת וביתר עוז.

בין אדם לחבירו

כג. בימים אלה יש להקפיד מאוד על ענייני בין אדם לחבירו, בימי העומר מתו תלמידי רבי עקיבא במגיפה, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה (יבמות סב:). אדם שרוצה להעמיד אמת על תילה, רוצה להבהיר הלכה, מותר לו לדבר בתקיפות כיון שכונתו לשם שמים, וכמו שמרן הבית יוסף כתב כמה פעמים בתקיפות, תראו באבקת רוכל (סימן קנה) שכתב כלפי הריטב"א "לאו קטיל קנה באגמא אנן", תראו גם איך הראב"ד כתב בתקיפות על הרמב"ם, כמו: לא היו דברים מעולם, לא היה ולא נברא, דברי הבל הם, ומטרתם כדי להעמיד את האמת על תילה. אבל באופן כללי צריך להיזהר בזה. ונזכה לשמוע בשורות טובות, ישועות ונחמות, אמן ואמן.

מי שבירך

כד. מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן דוד ושלמה, הוא יברך וישמור ויגדל את כל הקהל הקדוש, אלו ששמעו את השיעור דרך הליוון, דרך רדיו קול חי, דרך רדיו מורשת, דרך דרך המלך ועוד מקומות, מלכא דעלמא יברך יתכון ויזכה יתכון, והקדוש ברוך הוא ישלח רפואה שלימה לכל החולים, שיתרפאו

7 כמו המעשה שהיה עם מרן זצ"ל שבספרו האחרון חזון עובדיה שבת חלק ו' יש מערכה שלימה של יכוז עם חכם בן ציון, ומרן בעצמו סיפר לנו בשבת בבוקר אחרי הקידוש, שבחלום בלילה פלפל את כל זה עם חכם בן ציון!

עקב הנחיות משרד הבריאות הורה מרן הרשל"צ שליט"א על ביטול השיעור בביהכ"ס "היזדים" והשיעור מועבר מביתו של מרן שליט"א באמצעות הליוון או דרך קול חי- ורשת מורשת

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 *שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

מרים בת אביגיל לרפואה שלימה

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מוריני ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: *5290

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של "כאן מורשת" 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 93.00fm, 92.8fm

העלון להצלחתם של: ניסים אלחנן בן ציפורה כל הישועות, שרה זהבה בת הודיה- רפואה שלמה, סיגל בת ברוריה הצלחה בכל, עימנואל בן אסתר זרע בר קיימא, שירה בת יפה הצחה ופרנסה, אליהו בן חיים רפואה שלמה, אלישבע בת מיריס זיווג הגון, דבורה בת חוה- כל הישועות, דוד בן חיים וליילאן- זיווג הגון, הודיה בת אפרת כל הישועות, הלל בת יהודית מלכה הצלחה בעבודה.

ולא לחינם נאמר "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", לרמוז שאפילו צדיק גדול כאהרן קדוש ה' צריך "זאת" כדי לבוא אל הקודש, שעל ידי תשובה ותפילה וצדקה יוכל להשיג מדרגות נעלות יותר בקדושה.

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו" (ויט ב).

אומר רש"י: "דבר אל כל עדת בני ישראל", מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה.

ופירש החתם סופר: התורה באה לרמוז לאדם שלא יפוש לגמרי מבני אדם ויחיה בבדידות כדי לקדש את עצמו, אלא יהיה מעורב עם הבריות ועם זה יקדש את עצמו. כך הוא רצון ה', שיהיה האדם מקרב גם אחרים, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. לכן נאמרה פרשה זו בהקהל, ללמדנו שהאדם צריך להתקדש כשהוא בחברת בני אדם, וכך ירויח פעמיים, גם יקדש את עצמו, וגם ישיפע על אחרים שיתקדשו גם הם.

"ושמרתם את חוקותי ועשיתם אותם" (כה).

פירש החתם סופר בחידושי (מגילה ו): "ושמרתם" הוא לשון המתנה וציפייה, כמו (בראשית לו יא) "ואביו שמר את הדבר", שיחכה ויצפה תמיד מתי תבוא מצוה לידו ויקיימנה מיד.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097

המקובל האלקי רבי יהודה פתיה זיע"א

ידוע מעלת פדיון הנפש שבוטחה להסיר מבני אדם חולי, צרה ויגון, וטוב וראוי לעשות פדיון נפש

מתוך דברי קודשו של הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א בעניין חשיבות פדיון נפש

"והיא סגולה בדוקה ומונוסה לרפואת החולים"

רבי אגודת "בית מרן" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם

חייגו 5290*

כתב ע"י הרה"ג רבי משה ובה שליט"א
רב מחלבות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמוזון גהריה

פונים אליו בשאלות הרות גורל, ובאחד מכתביו הוא כותב: "רבו טרדתי למעלה ראש לא במילי דמתא בלבד כי רובם באו מעלמא מכל קצוני ארץ" בשנת תרנ"ט (1899 למנינם) לאחר כשלושים ושלוש שנה ברבנות בעיר קרים החליט רבינו לעזוב את הרבנות ולעלות לארץ ישראל, ובמשך שנתיים התיישב בעיה"ק ירושלים ולאחר מכן עבר לעיר האבות חברון ששם שימש רבי חיים רחמים יוסף פרנקו כרבה של חברון, לאחר פטירתו התמנה רבינו לשמש כרבה של עיר חברון ובה שימש כרב עד יום פטירתו. בזמן זה סיים את חיבורו הגדול "שדי חמד" בכמה הזדמנויות קרא רבינו להרחיב את הקהילות היהודיות בארץ ישראל וכה אמר: "עושו וחושו להושיט יד למפעל הקודש של ישוב בארץ ישראל ואם ראשיתו מצער אחריתו ישגה מאד ובזכות זה נזכה לחזור בגאולה האמיתית". לרבינו היה הדרת פנים מיוחדת ומשום מראהו הנכבד והקדוש גם ערביי חברון כיבדוהו מאוד וראו בו כאיש אלוקים. מסופר שבלויתו של רבינו השתתפו גם ערביי חברון, ובלילה שלאחר הקבורה ניסו לגנוב את גופתו ולדרוש כופר והדבר התגלה, ובמשך תקופה ארוכה הציבה הקהילה היהודית שמירה על קברו של רבינו. בשנים האחרונות שוחזר גם חדר לימודו. רבינו נפטר לבית עולמו ונטמן בעיר האבות חברון והוא בן 72 שנים.

"ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש" (טז ב).

כתב הערוך השלחן (ז"ד סי' רמט ט"ו): דורשי רשומות דרשו פסוק זה על מצות הצדקה, כי כל המפרנס את בניו ובנותיו נחשב כעושה צדקה בכל עת, כמו שאומרת הגמרא (כתובות נ): "אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת" (תהלים קו א), וכי אפשר לעשות צדקה בכל עת? דרשו רבותינו שביבנה, ואמרי לה רבי אליעזר: זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים.

ומעתה יתכן שיאמר האדם בליבו: כיון שאני מפרנס את בני ובנותי אני כבר עושה צדקה בכל עת, ואינני צריך יותר לתת צדקה. על זה אומרת התורה "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" - ע"י צדקה כזו של "בכל עת" אי אפשר להתרומם ולהגיע לקדושה, אלא צריך להוסיף לתת צדקה לעניים אחרים.

ויש שדרשו פסוק זה על פי דברי הירושלמי (ברכות פ"ט ה"ה) על הפסוק (תהלים קיט קכו) "עת לעשות לה' הפרו תורתך", שהעושה תורתו עתים הרי זה מפר ברית. כלומר, מי שלומד תורה רק בזמנים מסויימים ובשאר הזמנים אינו רוצה ללמוד תורה, הרי הוא מפר את ברית התורה שנאמר בה (ירמיה לג כה) "אם לא בריתי יומם ולילה".

וכן בכל עניני עבודת ה', האדם צריך להידבק בה' בקביעות, כמו שנאמר (תהלים טז ח) "שויתי ה' לנגדי תמיד", ולא יבוא אל הקודש "בכל עת" - לפי עתים, לפעמים יתגבר בקדושה ולפעמים יחלש, אלא יהיה דבוק בקדושה תמיד.

וענין זה נרמז גם בהמשך הפרשה (להלן פסוק ל) "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו", הטהרה האמיתית היא שירגיש תמיד שהוא לפני ה', שיקיים בעצמו "שויתי ה' לנגדי תמיד", ואז יהיה בבחינת "לפני ה' תטהרו".

"בזאת יבוא אהרן אל הקודש" (טז ב).

במדרש (קהלת רבה ה ו) מובא ששלשה דברים מבטלים גזירות רעות, תשובה ותפילה וצדקה. וכתב רבי שמשון מאוסטרופולי זצ"ל (אגרת הקודש) ששלשה דברים אלו נרמזו במילים "צום קול ממוון" שמספרם שוה בגימטריא - 136, ושלשתם ביחד עולים בגימטריא 408 כמנין "זאת", ועל זה נאמר (תהלים כז א) "בזאת אני בוטח" - בתשובה ותפילה וצדקה אני בוטח, שעל ידם יבטל הקב"ה כל גזירה רעה מעלינו.

ובזה פירש החיד"א (נחל קדומים אות ג) את פסוק זה "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", על ידי "זאת" - תשובה ותפילה וצדקה - יבוא האדם אל הקדושה.

בעקבות רבותינו הדליקו נר

לעילוי נשמות הצדיקים וצדיקים

רבי חיים חזקיהו מדיני זיע"א בעל "השדי חמד"

רבינו נולד ב-ז' חשוון תקצ"ג (1833 למנינם) לאביו ורבי אליהו רפאל מדיני צוק"ל בעיר הקודש ירושלים. רבינו למד תורה אצל החכם באשי רבי צחק קובו ורבי יוסף חיים בורלא צוק"ל.

רבינו נישא למרת רבקה ע"ה ובחופתו שהתקיימה בחודש אלול השתתפו כל גדולי וגאוני הדור דאז.

בשנת תרי"ג נפטר אביו של רבינו רבי אליהו ופרנסת עול המשפחה הוטלה על רבי חזקיהו מדיני, ולכן היגר רבינו לעיר קושטא שבאיסטנבול ושם היה אצל קרובי משפחתו שהיו עשירים, אף גם זה לא עלתה בידו ובשנת תרכ"ז נקרא להיות הרב הראשי באי הקרים שברוסיה ושם עלתה שמו ולתהילה, ורבינו התחבב מאד על אנשי המקום כולל הנוצרים והמוסלמי.

בזמן זה התחיל בחיבוריו האנציקלופדיה התלמודית "שדי חמד" בשנת תרכ"ח הלך לעולמו בנו יחידו, ולזכרו חיבר את סיפרו "אור לי".

בשנת תרל"ח חלה רבינו בעינו ונשקפה סכנת חיים ממשית לחייו וכסגולה לרפואה הוסיפו לו את השם "חיים". שמו של רבינו הלך למרחקים ורבנים היו

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

ברכה, ואח"כ בשאר הלילות לספור עם ברכה.

שאלה: אדם שספר את העומר רק את הימים בלי שבועות האם יכול להמשיך לספור את העומר עם ברכה או דילמא שנחשב כאילו לא ספר ואז לא יכול להמשיך לספור?

תשובה: איתא במסכת מנחות ס"ו: אמר אביי מצוה למימני יומי ומצוה למימניי שבועי, וכך פסק הרמב"ם בהל' תמידים ומוספין בפ"ז הל' כב' "מצות עשה לספור שבע שבתות תמימות מיום הבאת העומר וכו', ומצוה למנות הימים עם השבועות שנאמר ותספרו חמישים יום" וכו', עיי"ש, וכתב הרדב"ז שם שכך נהגו כדברי הרמב"ם שמונים גם הימים וגם השבועות, וכ"כ מהר"י קורקוס, וכן דעת הרא"ש בתשובה, אבל כתב האבי עזרי' שיש אומרים שא"צ למנות הימים רק עד שיגיע לשבעה ימים עיי"ש, וכתב הב"י שמונהג העולם לומר גם ימים וגם שבועות יאמר שאין מערער אלא הרז"ה, וכן פסק בשו"ע בס"י תפ"ט סעי' א'.

ובנדון דידן נראה לומר שאם יזכיר רק את הימים בלי השבועות יצא י"ח ויכול להמשיך לספור עם ברכה משום ספק ספקא, א. אולי הלכה כמו הפוסקים שסוברים שמספיק לספור גם את הימים בלי שבועות.

ב. אולי הלכה כמו התוס', ועוד שסוברים שאפ' אם יפסיד יום אחד מהספירה יכול להמשיך לספור שכל יום מצוה בפני עצמה.

להלכה: אדם שספר את העומר רק את הימים בלי שבועות יצא ידי חובה ויכול להמשיך לספור עם ברכה.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293 ש"לוחה 5

שאלה: אדם שהתפלל ערבית קודם השקיעה ונזכר שלא ספר את העומר של יום מלפניו האם יכול לספור את אותו יום בלי ברכה, ולאחר מכן להמשיך ולברך עם ברכה או דילמא כיוון שהתפלל ערבית הפך את אותו הזמן ללילה גמור, ממילא לא יכול להמשיך לספור?

תשובה: כתב תרומות הדשן אדם שלא הניח תפילין עד אחר תפילת ערבית אסור לו להניחם הואיל ועשה את אותו יום ללילה ע"י תפילתו, וממילא תרי קולי לא עבדינן עיי"ש.

וכך פסק מרן השו"ע באו"ח סי' ל' סעי' כ"ה עיי"ש.

אבל נראה לענ"ד לומר שיהיה יכול להמשיך לספור מספק ספקא שהרי יש הרבה מן הפוסקים שכתבו לחלוק על תרומת הדשן וסוברים שאע"פ שהתפלל ערבית לא הפך את אותו היום ללילה כמו שכתב האליה זוטא בסימן ל' ס"ק ב' שהאריך לדחות את דברי תרומת הדשן ופסק שכן יכול להניח תפילין, וכ"כ האליה רבה וכן בפרי מגדים שהובא בכף החיים וממילא ספק ראשון אולי הלכה כמו הפוסקים שסוברים שאע"פ שהתפלל ערבית (לפני השקיעה) לא הפך את אותו הזמן ללילה, וגם אם תגיד שדין ההלכה כמותם אולי ההלכה כמו התוס', ועוד שסוברים שכל יום בימי הספירה מצוה בפני עצמה וממילא אם שכח לספור יום אחד יכול עוד להמשיך ולספור ע"כ, וכן עיין בזרע אמת שכתב כעין זה שהובא בחזון עובדיה י"ט עמ' רמב' וכך פסק מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל שם שאפילו שהתפלל ערבית אם עדין יום יכול לספור בלי ברכה וא"כ להמשיך לספור עם ברכה.

ולכן להלכה: אע"פ שהתפלל ערבית ועדין יום יכול עוד לספור את העומר בלי

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליכות "בית מרן"

אקטואליה בהלכה

וכן הורה מרן הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א לרבני "בית מרן" ואמר שהמחמרים תבוא עליהם ברכה והמקלים יש להם על מה שיסמכו.

שאלה: אם אני רואה שני"י שאני לא יספר בגנות חברי יגרם לי הפסד.

כנון: שמבקש ממני המנהל לספר דבר גנות על חברי ועם לא יספר יפטרו אותי במקום העבודתי ואני יודע שאין שום תועלת במה שאספר האם מותר לי לספר ?

תשובה: החפץ חיים בכלל א' סעי' ו' מביא: שדבר זה נסיון גדול הוא אבל צריך לדעת שאכן כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו אולי בגלל שאדם גדול אתה ה' יתברך הביא נסיון זה לידך .

לכן עלינו לעמוד בנסיון ולא לספר בשום אופן ואין חילוק בזה בין בהפסד מרובה להפסד מועט.

שאלה: האם מותר להשמיע שירים ווקאליים בתוך ימי הספירה, או שדינם בזה כמו שירים המלווים בכלי נגינה שהחכמים אסרו?

תשובה: נהגו שלא לשמוע שירים מ-כ"ג בניסן ועד ל"ג בעומר שבו הוא יום שמחת רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, והטעם לכך משום 24 אלף תלמידי רבי עקיבא שנהרגו בימים אלו.

לכן כל אותם ימים נהגו שלא לשמוע כלי נגינה, ואף שהם דרך טיפף ולא בכלים ממש, וכך כתב מרן מלכא בספרו "יחוזה דעת" (הלכו' סימן ל"ד) אבל לשמוע שירים שהם דרך הפה מותר ואף שבזמנו עושים אותם בכל מיני קולות. שהם נשמעים ככלי נגינה אין לאסור, וכבר כתב הרא"ש במסכת שבת (סימן ט"ו) שמאז חתימת הש"ס אין לנו לגזור גזירות מדעתנו, ולכן מה שהתירו חכמים שירה בפה מותר בכל עניין.

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

אורח חיים בריא

הרמב"ם - רבי משה בן מימון, מגדולי הפוסקים בכל הדורות: עליו נאמר "ממשה עד משה לא קם כמשה" והוכתר בכינוי "הנשר הגדול". הרמב"ם, שנודע כרופא מומחה ומפורסם, כתב ספרות ענפה במדע הרפואה. בספריו דן הרמב"ם במגוון רחב של בעיות רפואיות: אסטמה, אלרגיה, טוקסיקולוגיה, סוכרת, רפואה מונעת וכו'. ספריו מבוססים על ניסיונו העשיר ברפואה, על ספרי קודמיו ואף על חכמי התלמוד. ספריו הפכו לאבן יסוד בלימודי הרפואה בדורות שלאחריו. הרמב"ם נחשב לחלוץ ולפורץ דרך בתחום הרפואה בתקופתו ועד היום המלצותיו וכתביו רלוונטיים ומקובלים גם בימינו אנו: הצורך בהתעמלות, אכילה מסודרת ומתונה, הקפדה על שינה מספקת ועל היגיינה אישית, ועוד. אורח חיים בריא אורח חיים בריא לדבריו נבע משלושה עיקרים: הירגעות והימנעות מסטרס, תזונה נכונה ופעילות גופנית.

מתח: בימנו ידוע כי מתח ולחץ (סטרס) הם הגורמים העיקריים לרוב המחלות. כאשר האדם נתון ללחצים, מייצר הגוף רעלים, המשבשים את התפקוד התקין ופוגעים במערכת החיסונית. ועל כך נאמר: 'נפש בריאה בגוף בריא'.

תזונה נכונה: יפחית אוכלו- לטענת הרמב"ם, מרבית המחלות נובעות מתוך ממערכת העיכול. מאכילה מרובה ו/או מאכילה של מאכלים 'רעים', הן

העלון להצלחתם של: עדי בן רחל- הצלחה בעבודה, עדי בתאל בת פרייה רפואה שלמה, עוז בן יהודית מלכה- הצלחה בכל, פערל מירל בת אסתר- רפואה שלמה, קרן בת עליזה זרע בר קיימא, רחל בת חנה ברכה והצלחה, רפאל בן רבקה בריאות, שי בן מיריס כל הישועות, שמואל בן פרידה- פרנסה טובה, שמחה בת זינה סופיה בריאות והצלחה, שרה בת מלכה- הצלחה בכל.

לחיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי ועוד..."

לי זה לא יקרה

ובוטח בה', שאני עם ה' וה' עמי, כמו שאומר הרמב"ם, כי מי שהוא עם ה', ה' עמו. אתה צריך לקבוע בלבך באמת, כלשון רבי חיים מוואלוז'ין בסגולתו הנפלאה והגדולה, שה' הוא האלוקים ואין עוד מלבדו. אינך צריך להיות חכם, גיבור ועשיר מזולתך, ובכל זאת תהיה הרבה יותר שמור ממנו, בגלל "בזאת יתהלל המתהלל - השכל וידוע אותי". אם יש בלבך את האמונה, את ה' השכל וידוע את ה', שאתה יודע שהקדוש ברוך הוא נמצא מאחורי כל מה שקורה איתך, אפילו מאחורי מחשבה טורדנית. אתה יודע שהוא מסתתר בתוך נבכי נשמתך, בתוך עומק סיבוכי נפשך, שהכל ממנו בהשגחה פרטית, ואתה מקשר הכל עמו, ומשתף שם שמייים איתך, רק אז תוכל להתהלל ולומר: לי זה לא יקרה!
דוד המלך אומר "אחזת ביד ימיני, בעצתך נתחנני", אני מרגיש שהקדוש ברוך הוא אחוז ביד ימיני ומוביל אותי. כשאני שם את ה' לנגדי, "שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט", אז אני יכול להיות בטוח שלא אמוט.
"לכן שמח לבי ויגל כבודי" - אני בטוח בכבוד שלי, שהקדוש ברוך הוא לא ישפיל ויבייש אותי, וכל זה רק מכוח האמונה והתמימות בה'. כאשר אדם חזק באמונה ובתמימות בה', הוא יכול להיות בטוח שלא יאונה לו מה שאירע לחכמים, גיבורים ועשירים ממנו, ולומר בבטחה: "לי זה לא יקרה".

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 *שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א

יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קידות שקופים ברדיו "קול חי"

אבא, אפשר 5 שקל?...

להימשך אחר הממון כאבן שואבת. למשל, כל מלמד בכיתה ה' יספר לכם כי כשהוא מחלק סוכריות לתלמידיו, רובם מחסלים אותן בחמש דקות הראשונות, חלק קטן מהתלמידים ישמרו אותן עד שעתים, אך לפעמים ניתן להבחין בילד שבסוף היום יימצא על שולחנו מטבע של 5 ₪. מה הוא עשה?... מסחר! התערב עם חבר על הסוכריה שלו, אחר שצבר כמה סוכריות החליף אותן בעד סרגל, מחק ושלושה קלפים אותם החליף עם ילד בכיתה א' בעד הקלמר החדש שלו, שאותו מכר לתלמיד מכיתה ח' 5 שקלים, אותם יכניס אחר כבוד לקופת החיסכון שלו. תהליך מסוכן זה בו הילד מאבד את יכולתו מ"סתם ליהנות מסוכרייה של הרב"ה" לטובת תחבולות לצבירת ממון - קורה עקב עידוד הורים לחיסכון של כסף. החינוך לאיפוק, אחריות וכישורי כלכלה לא חייב לעבור דרך המושג 'כסף', ממש לא! ניתן לחנך ילד לאיפוק ע"י שמחליטים שבבית שלנו מזמינים פיצה רק לכבוד מלווה מלכה ולא בסתם יום של חול. את החינוך לאחריות ניתן להפיק מהאצלת סמכויות לילדים וכישורי כלכלה לבוא לידי ביטוי גם דרך ניהול גמ"ח כלי כתיבה בבית. לא צריך בשביל זה להכניס את הילדים לסכונן כ"כ גבוה של היכרות עם הכסף. בנוסף ע"כ השימוש בכסף יכול בנקל להביא ילד לנסיגות של שירות ונאמנות. חבל, בשביל מה צריך את זה?... גם כשמבטיחים לילד מתנה והוא שואל "בכמה כסף?" יש לענות לו "הכסף לא משנה. פשוט תבוא אתנו לחנות ותבחר לך מה שאתה אוהב. אם תרצה משרוקית רועשת - לא תקבל גם אם היא עולה חצי שקל... ובכלל, זה לא מה שמעניין אותך כמה זה עולה, פשוט תבוא בכיף ותבחר לך משהו". הבה ניתן לילדים להישאר ילדים. ליהנות ממתנות וממתקים בתמימות הילדותית הטהורה מבלי לחשוב על כסף - מחשבות כאלו נשאיר להם לגיל בו יצטרכו לחתן את ילדיהם...

הן ישבו בחצי גורן. קבוצת אימהות שנהגו להיפגש פעם בשבוע ולחלוק רעיונות חינוכיים. לתרום ולהיתרם מנסיון הן. כך, הייתה כל אם נעמדת בתורה וחולקת את תובנותיה. הגיע תורה של אסתר. הס הושלך בחדר, כמו בכל פעם שנעמדה לדבר. כולן אהבו את דבריה הרהוטים והמרתקים. "שלום לכלוכן, ברצוני לדון בשאלה האם נכון לתת לילדים לבוא במגע עם כסף בצורת דמי כיס, פרסים כספיים וכדו', או שעדיף לנתק אותם מהם? ובכן, אני חושבת שיש עניין חינוכי מובהק להנגיש את הכסף לילדים בצורה חיובית. לחנך אותם לשימוש נכון בכסף, להבין את ערך הכסף וחשיבותו. חשוב מאוד, לדעתי, לעודד את הילדים לחסוך כסף בקופת חיסכון ולא לבזבז אותו על שטויות. ככל שיגדל החיסכון כך יתחנך הילד למידת האיפוק והסיפוק. כשיראה שהיה משתלם לו לא להתפתות לבזבז מידי, ואז גם יגלה את כוחו של הכסף הרב, ומה אפשר לרכוש בו. אני רואה בהענקת כסף לילדים ובעידודם לחיסכון, ערך חינוכי רב תועלת. זה יוצר חינוך לאחריות, מפתח מאוד את מידת האיפוק ומעניק לילדים כישורי כלכלה נבונה שבוודאי יהיו להם לתועלת בהמשך הדרך". אסתר סיימה את דבריה הכובשים וכל חברותיה הנהנו בראשן לאות הסכמה תוך שהן מחליטות לעבור בחנות "כל קופה וקופסא" בדרך חזרה הביתה. אכן, נעמדתה של גב' אסתר נשמעת הגיונית מאוד. ידוע לנו על הרבה הורים המיישמים דרך זו הלכה למעשה. אך "חורים" רבים יש בה, בשיטה זו. חז"ל גילו לנו שהכסף נקרא כך מפני שהכל כוספים אליו. כח סגולי עצום יש בו, בממון. לא לחינם יעץ יתרו למשה למנות שופטים העומדים בקריטריון של "שונאי בצע". שונאים ממש! עידוד הילד לחיסכון כספי בגיל צעיר, יש בו סיכון עצום. ישנם ילדים העשויים

הפרח

נפלאות הבריאה

הפרח

הגדל בשדות בקרבת פרחי אביב אחרים כמו חרציות. לא כולם יכולים להבדיל בין הפרג לבין הכלנית, ואכן מדובר בפרחים דומים למדי, אך מביני דבר יודעים כי הפרג האגסני שנפוץ באביב הוא מדהים ביופיו וייחודי, בנוסף לשימושים הרבים שיש לנו בזרעיו.
• פרח נפוץ במיוחד בתקופה זו ברחבי הארץ הוא הלפתית המצויה - המתאפיין בצבע צהוב חיוור ובפריחה צפופה שמדמה את השדות למרבדים צהובים ויפים. את הפרח הזה, שדומה במידה רבה לחרדל הלבן, אנו מוצאים בשדות הצפון בעונה האביבית של ארצנו.
טיול אביבי הוא טיול בלתי נשכח אם עוקבים אחרי הפריחה: טיול טבע הוא טיול איכותי ומנהה אם אנחנו עוקבים אחרי הפרחים הרבים והפריחה הייחודית של כל חבל ארץ באשר הוא. עונת האביב, כולל החופשים הלא מועטים שאנחנו זוכים להם בתקופה זו, היא פרק הזמן האידיאלי לטייל בארץ, לעקוב אחרי הפריחה המדהימה בכל הארץ, להתרשם

האביב הוא עונת הפריחה, והגיע הזמן לראות קצת ממנה: מרבית הפריחה בישראל מאופיינת בחד שנתיות, משמע - פרחים שמחזור החיים שלהם הוא קצר יחסית, לאחר הגשמים שמרוכזים בעונת החורף. הגשמים הללו הם אלה שמעודדים את הפריחה שאחריהם, שמתרכזת רובה ככולה בעונת האביב. לכן אין פלא שעונת האביב היא העונה החביבה ביותר על מרבית הישראלים למטרות טיול - שכן בעונה זו מתכסה הארץ בפריחה ייחודית, כל אזור והפריחה האופיינית שלו, שהופכים את הטיול ברחבי הארץ לבלתי נשכח ממש. כעת ננסה לסבר לכם את האוזן, ולהסביר באיזה פרח אביבי נפגוש, ובאילו אזורים בארץ נפגוש בו, בייחוד בעונת האביב.
באילו פרחים נפגוש בטיול אביבי באזורים שונים במדינה?
• אחד הפרחים האביביים הנפוצים ביותר הן בארצנו והן במקומות אחרים בעולם הוא הפרג. הפרג, ובייחוד הפרג האגסני, הוא פרח בעל עלי גביע אדומים בוהקים,

העלון להצלחתם של: שמעון עקיבא בן פערל מירל - זיווג הגון, שרה חיה בת פערל מירל - רפואה שלמה, תהילה בת מירם - הצלחה, תמימה בת קלרה חיה - כל הישועות, אביחי מאור בן סגולה - זיווג גון, אבישג אסתר בת נטלי בריות והצלחה, אברהם בן מרים - בריאות ופרנסה, אברהם מנה בן חוה - פרנסה טובה, יוסף בן מרגלית תורה ויראת שמים, יפית בת דוליס - רפוי"ש.

”כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק”

משלוחים
חינם!!

’אגודת בית מרון’

יוצאת במבצע ענק שלא היה כמותו! סיום של עשרות ספרי הזוהר מדי יום!!

מאמר בענין לימוד הזוהר הקדוש!

ידוע מעלת הקריאה בספר הזוהר הקדוש וליקטנו כאן כמה ממאמרי רבותינו הקדושים והטהורים אשר מנו כמה מעלות טובות ויקרות בלימוד זה

כתב בספר "עבודת הקודש" להגאון חיד"א זצ"ל וז"ל לימוד בספר הזוהר מרומם על כל לימוד כשגם לא ידע מאי קאמר והוא תיקון גדול לנשמה

וכתב ה"פלא יועץ" (ערך הזוהר) לימוד ספר הזוהר נשגב מאוד לטהר ולקדש הנפש ואפילו לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקב"ה וכו'

ולמה הדבר דומה? לתינוק קטן שאינו יודע לדבר ומדבר חצאי תיבות בלעגי שפה ואביו ואמו ישמחו לקולו, כך יושב בשמים ישחק וישמח כשאדם יש לו חיבה בתורה ורוצה ללמוד, אך אין דעתו משגת ולומד כמה שיודע בודאי עושה נחת רוח ליוצרו ובא בשכרו הנה כי כן ראוי לכל אדם ליקח לו ספר הזוהר הקדוש ולא יעבור מלקרוא הפרשה מדי שבוע בשבוע.

ונוראות כתב הרמ"ז (ר' משה זכות) בגודל ויקרת מעלת הקריאה בזוהר הקדוש וז"ל - וכל מאן דאשתדל וכו' אפילו בקריאה לבד ובגימגום הרי הוא כהוגה ומפרש את השם שיש בו כח לעשות ניסים אפילו בלא ידיעה וכל זה יהיה נשמה מכל רע מיצר הרע וממקרים רעים בעולם הזה החומרי וגם בעולם הבא הרוחני.

עכ"ל הטהור. ואם כן החלש יאמר גיבור אני ואל יהי שאנן ושקט ויאמר בליבו מי אני ומה חיי שאלמד בספר קדוש זה שחיברו בוצינא קדישא עיר וקדיש מן שמיא נחת (ר"ת שמעון) רשב"י זיע"א ואנוכי תולעת ולא איש ומה אדע ואבין ברזי סודות תורתו, כי כל זה מעצת היצר בא.

ואל ישמע בקולו אלא יגער בו ויתחזק ויאזור כגיבור חלציו ולא ימוש ספר הזוהר הקדוש מידו,

ויקבע לעצמו בכל יום עת קבוע ללמוד בספר הקדוש הזה, כי בזכות זה יצאו מן הגלות ברחמים,

וכן כתב בשל"ה הקדוש שבזכות העוסקים בזוהר בקדוש יבוא משיח

כי אז תמלא הארץ דיעה את ה' ויתקיים בנו הפסוק "ושבתם איש אל אחוזתו" אמן כן יהי רצון.

אם אתה רוצה להשתתף ולקחת דפים של הזוהר לזכות לסיים איתנו את הזוהר הקדוש מדי יום

« חייג עכשיו 5293 * שלוחה 3 * »

רבים נושעו
מקבלה זו